

Rok 1956

V r. 1956 šlo se v našich obcích celkem klidně a dobře. Úvod
stavěly se rodinné domky, budovala se veřejně prospěšná zařízení,
stavělo J.Z.D. Socialistické vesnice postupovala.

Ve světě na jedné straně se vyvíjelo úsilí o mezinárodní
mír, na druhé straně se konaly přípravy k válce tajně i
veřejně přes protesty všech, kteří chtěli míru a pokoj.
Naši pracovníci v továrnách i na polích a ve školách pokračovali
v práci a v učení. Nedali se ve své práci rušit ani
vzdušnými balony, které mohli vidět vznášet se nad
naším krajem v období ledna a v únoru. Někteří
měly průměr až 15 m. Díky vyhlášení vojenskou správou USA
na území nřp. Německa s nabitými kulkami a letáky obsahujícími
našemu zřízení nepřátelského, nebo nesly řízení automatické přístroje
na fotografování terénu, vyhlášení a pod. Jejich vyhlášení
bylo porušováním územní svrchovanosti našeho státu. Naše občany
bylo třeba upozornovat, aby se nařízením spadlých balonů nedotýkali,
poněvadž někde došlo k výbuchu a zranění. V našem
katastru spadl též jeden balon, ale přátelský. - arch. č. 1956/1

Počasi v letošním roce mělo značné výkyvy. Ve Počasi
1. polovici ledna a v únoru byly také mrazy, které nám přispěly - arch. č. 1956/2

Orchář

mínaly zimou z r. 1929. Vlny krutých mrazů zasahovaly celou Evropu a nadělaly velké škody. Sněhu u nás však moc nebylo. Dne 2. března se přibralo nad Dánskem, Německem a československem orkán o rychlosti 101 km za hodinu. Náš kraj zasáhl jin málo svým okrajem a prošel bez škod. Poněkud byl tento vášnivý proud meteorologický předvídan, byla německá revíza opatření pro bezpečnost dětí ve školách, dospělých, pro dopravu atp.

Sucho

Jaro se přiblížilo brzy, ale ve 2. polovině bylo velmi sucho: území byly srážky až 6 cm a do hloubky přes $\frac{1}{2}$ m. Chlumištvo to neuškolilo, ale jiřmeny zasychaly. Od 10. června bylo deštivo a práce v okopaninách i sušení se zpomalily, ale červenec byl horký, až 28°C a zase suchý, trávníky vyžaleny, obilí předčasně dozrává. Dne 14. 7. se přibrala víchřice, celou hostinnu řádila, vichřice nebylo, ale deště nepřinesla. Týž den v noci na 20. 7. byl liják a v dalších dnech menší srážky. Podzim byl pěkný, slunný, až kolem 20. září přišlo několik -2 až -5°C mrazů. Po 20. říjnu nastala deštiná období a pak se velice brzy přiblížila zima.

Podzim

Dne 31. 10. se sypal (děl) sníh s deštěm a pomrzlo na 5 dní (-3 až -6°C). Sv. Martin nasypal nový sníh a nastaly nové mrazy bralé. V polovině listopadu děti ^{naš} veselé bruslily. V prosinci mrazy povolily, oralo se, stádal se sníh s deštěm, po 20. 12. přituklo a sněžilo.

Polo práce

Jarní práce začaly po 20. březnu a probíhaly dobře. Těžko bylo po 10. červnu po stěhě nastalo reorganizování. Žně začaly po 22. červenci a v 21 dnech byly hotovy i s výmlatem skos. Děti vyřezaly byl shončen brzy a dobře. V JLD měli 6 traktorů se samostat-

vašců; kombajny letos nechtěli, že by nasu nebylo dosti slá-
my ani pleš na kmenů. Soukromý sektor vyjel většinou
s řádkami „s bránkou“ a několika „lopatkami“; STS jim při-
spěla ově ve 2. polovici. Zeměděly i cukrovka se kopaly dobře,
ale deštivé počasí po 20. říjnu a prakt. přestávající práce prá-
ci velmi ovlivily. Ale díky zvýšenému úsilí všech v zemědě-
lství i na pomoci druhých byla sklizeň cukrovky i na těch
velmi nepříznivých podmínkách skončena i s odvozem do 11.
listopadu. Pro mrazky i orba nastavena.

arch. č. 1956/3

Oslavy státních svátků a výročí byly prove-
dены obvyklým způsobem. Pro zeměděle byla v zimním obde-
lu přednáška o výroční výrobě (chor pasat) spojená s výstav-
kou zeměd. knih. Kromě jiných div. her zasluhuje zmínky
úspěšně provedené hra Vesnického divadla v Prahy „Křivopří-
seánky“ a pak koláček hra našich ochotníků při J. D. „Muziky,
muziky“ o čes. muzikantu Františku Kmochovi. Tato hrou-
ba se i se zpěvy velmi líbila a hráli ji u nás třikrát při ú-
plně vyprodaném hledišti a pak ještě v osmi jiných obcích. Po-
dravětky ve Dvorcích na Bruntálsku pro brigádníky ČSM.

Osvěta a ps.

a) oslavy

b) přednášky

c) divadla

arch. č. 1956/4

Prupina asi 15 řádků naší školy měla čili slyhy
se stejně starými dělní v SSSR - většinou ve střední Asii. Vy-
měňovali si pohlednice, fotografie, obrázky a ruským jazykem
si navzájem sdělovali zprávy o životě ve škole, v jejich
rodině i sídlišti. Jistě to přispělo k většímu vzájemnému
poznání a upevnění přátelství.

Dopisování

se SSSR

arch. č. 1956/5

- Účastkování:** Pohraviny i jiné věci denní potřeby lze dostat v každém domě množstvím, textil nevýjímaje. Dokonce byly kelos vyšší - my i systémů přidělily masa, takže škoré ustávání a vyslání -
- a) denní potřeby** ni ve frontách přestalo. Škále však byl nedostatek - možno říci, že o něco větší než v r. 1955 - stavebního materiálu ně - ho druhu i křehký. Ten musel jít, kde ho bylo více třeba.
- b) stavební mat.** Letošní roční přiděl uhlí byl o něco vyšší, a sice 12,5 q. Přiděl dřeva nebyl rovněž dostatečný a tak se potřeba doplňovala uhelným blátem, uhelným práškem, uhlým nečistým hnědým koksem, který celkem dobře hořel, a též dosti pilinami, t. j. křápaním - podle toho, co se komu podařilo či nepodařilo dostat.
- c) topivo**
- d) snížení cen** Dne 1. dubna a 1. prosince došlo ke dalšímu snížení cen různých pohravín a jiných potřeb. Je to výsledkem pracovního úsilí nás všech a odraz uhlavé naší hospodářské síly. - arch. č. 1956/6

Stavební ruch

Letošního roku byly dokončeny téměř všechny stavby rodinných domků, s nimiž bylo počato v uplynulých 2 či 3 letech na stavebním místě již od silnice Dobromilice - Doloplaty výhledně od obce. Jedná se o domky pop. čísla 294 a 304 byly na římu již obzvláště a obě nové ulice dostaly i elektrické osvětlení. ~~Ještě~~ Majiteli domků jsou 1 zemědělec J. D., 1 úředník a ostatní dělníci. Kromě toho jsou ^{na} ještě 3 domky rozestavěny a (2 nové prostaveny) na levém břehu Prosěňky v prodloužení ulice směrem ke rybníku u Doloplat.

Nové domky jsou velmi světlé, s dostatečným vnitřním prostorem, s koupalkami i sklepem a spížírnou a na dvoře je ještě u-

hládku, chlév a komora. Malému bytch rozproměl na velmi důležitě-
lé záležitosti, a to je vodovod - i když jej nemají ještě všude zcela
hotov. Vodou dostali většinou v hloubce 6 až 10 m, v jednom pří-
padě až v 16 metrech.

Téměř domky bylo alespoň v části odpočíváno bytové části,
která je v naší obci velká. Je u nás ještě hodně domků vlnitých,
nezdravých a prostorově nedostačujících, koláště v Lijmstáech.

Stavělo se druhým způsobem: lidé na státní příjčku do vý-
še 35.000 Kčs, kterou pak umořoval pravidelnými měsíčními splát-
kami, nebo stavěl iště na své, jako vykládal a našel, čím se
ovšem brání stavby prodlužovalo. Na st. příjčku stavěli jen asi 3
či 4 obřady, ač to bylo spojeno s velkými výhodami: na stavbu
materiál se dostal poukazem, materiál byl zajištěn a platily se
měsíční ceny: 1 q cementu 18,- Kčs, 1000 cihel 230,- Kčs, 1 m³ dřeva 500
Kčs, 1 m² eternitu Kčs. Kdo stavěl na státní příjčku, velmi neob-
měněl koláště dřeva a cement a platil volné ceny: 1 q ce-
mentu 62,- Kčs, 1000 cihel 500,- Kčs, 1 m³ dřeva 1100 Kčs a 1 m² eternitu
2,4 Kčs. Někomu se podařilo získat něco cihel a dřeva v t. r. v.
"bonaráky", kde na př. v pohraničí koupil dům s povolením
rozbourat jej. Také si vyráběli ze škváry a cementu kvárnice
jako cihelnou náhradu za cihly.

Cena nových domků byla také od 50 do 60 tisíc korun; to
ovšem nepočítáme práci, kterou si sami dělali: kopání základy,
slutní, sklepa a nádenické práce při stavbě.

Kromě toho se také hodně stavělo v J. L. D. a budovala
se zářivě veřejně prospěšná. O tom více na jiném místě.

Způsob stavby

Ceny stav. mater.

JZD v přehledu

a) růst

Truhlářství v naší obci postupuje sice jen zvol-
na, ale více jistě kupředu, i když v jednom roce přistoupí
do družstva jen 2 či 3 vyškolení remědělci, vidouce jednak
výhody společné práce, ~~pro~~ kterou sami nemohou spládnout,
jednak jsou k těmto neplněným dotávkám nebo mar-
placeným daněmi.

b) budování

Družstvo nemohlo úspěšně hospodařit a rozvíjet se bez
řádných stájových prostor a hosp. budov. Proto muselo budovat:
V r. 1952 byla provedena adaptace kravína v usedlosti p. Sv.
Hýblav č. 124 nákladem 46.000 Kčs, jiná menší adaptace v ris-
kómy hosp. budovy pro osloužením Hugo Hammerovi a Janu
Kesvaslbovi.

V r. 1953 adaptovány chlévy u p. Em. Vysloužilka č. 65 a na ploše
150 m² vybudováno první vlastní společné zařízení, t. j. drůbežár-
na pro 500 kusů slepic - výběh 0,6 ha - náklad 49.000 Kčs.

V r. 1954 vybudována vepřárna pro 200 kusů; rostl. plocha 450 m², vý-
běh 0,4 ha, náklad 110.000 Kčs.

Porodnice prasnic rozpoczęla 1955 a dokončena 1956; rostl. plocha
450 m², výběh 0,4 ha, náklad 316.000 Kčs. Ve stejné době vybudo-
ván velký sklemník na rychlení zeleniny; plocha 2000 m², náklad
713.000 Kčs. - arch. č. 1956/7

A konečně v letošním roce začali se stavbou kravína. Tentoji
budován v obci výstavby 10 kravínů na Kojčův náhu takzvanou
převodovou nebo řetězovou metodou. - arch. č. 1956/7

c) používání strojů

Družstvo mělo možnost používat velkých strojů (o želez. kom-
arch. č. 1956/8) bajnu a v r. 1956 stálo něco remáku sarkém STS a čercoř

hnořidlovou výsadbu brambor provedlo na 6 ha; zkoušeli nové
způsoby práce a předepsané dodávky překračují částí výcho.

Vývoj ročního družstva v číslích vypadá takto:

a) růst v číslích

Rok	1953	1954	1955	1956
Členů	53	57	65	87
Výměra půdy zeměd.	213 ha	183 ha	184 ha	203 ha
<u>z toho orné</u>	203 "	170 ha	170 "	192 "
Pracovní jednotka	16,- Kčs	17,50 Kčs	23,-	21,- Kčs
obilí kg	2,8	3,-	3,-	3,-
Naturálie zemědělské kg	2,-	3,-	2,-	2,-

Náklady pracovních jednotek bylo možno získat ve výrobě e) prac. jednotky
řivočišné; v rostlinné výrobě byla tato možnost hodně menší.

V r. 1956 byl na p.č. nejvyšší počet prac. jednotek získaných
jednou osobou v řivočišné výrobě 638, v rostl. výrobě jen 309.

A vůbec největší počet prac. jedn., jich v tomto roce získal 1 chov-
stevník, byl 1059, což je jistě hodně.

Po stránce materiální se velmi družstevníkům lépe než sou-
kromě hospodářcům. V naturáliích dostali tolik masa a brambor,
že si každý mohl vykrmít a naklíst a lektary mohl ještě 1 vykrme-
níce navíc prodat na volném trhu.

Poněvadž místnímu statku byly z různých důvodů arondace
přidělovány do obhospodářování pozemky soukromníkům, jich byly půdy
porůznu v koncech s.s. a v JLD též docházelo ke změnám v
členstvu, byla v letošním roce na jaře a na podzim provede-
na arondace pozemků tak, aby družstvo i statek měly každ-

dyj svou pěstou prokromadě. V důsledku toho byly ovšem některým zemědělcům odňaty některé dosavadní pozemky a sány jim jiné, což oni dosti těžce nesli vzhledem k plánování osevu, hnojení a pěstování pšenice. Podřímní arondace se týkala asi 60 ha pšenice.

Polná škůdci - arch. č. 1956/9. Na bramborových porostech se někde znovu vykytla man-

a) mandelinka delinka bramborová, probo postřizení kultur byly v červnu letky poprášované dynocidem a v srpnu acosolem.

b) mšice makové Porosty cukrovky, bobu a košťálovin byly ve velké míře napadeny mšicí makovou. Nádělala mnoho škod. Úžnos některých kultur snížen na 50%, některé dokonce na 20%, což ztěžilo dodávky. V této věci mi bylo poučeno pruského jedou ekatou - k po-
střihu.

Nemoc dobytka - bang

Dojnice místního statku jsou již delší dobu postřizeny, například nemocí - zmetáním skotu, zvaným abortus Bang. Při všelha hygienická opatření se ještě nepodařilo tuto nemoc likvidovat. Je to choroba přenosná i na lidi (při poranění) a byla jí tu postřizena i jedna dojička.

Úroda ovoce

V tomto roce byla úroda ovoce, zvláště jaderového, jako už dávno. Po splnění dodávky měli majitelé stromů ještě takové přebytek, že mohli nabídnout k soběmu prodeji.

Náš rodák

Ve dnech 22. 4. až 13. 5. byla v Prostějově výstava obrazů akad.

ak. malíř K. Pukl

malíře a grafika Vlastimíra Pukla, profesora Akademie výt. u-
mění v Praze. Myslím, že téměř nikdo z našich občanů neví-

arch. č. 1956/16

děl, že prof. Pukl je rodák z Dobromilic. Jeho rodiče tu byli na
hostině č. 45. Když se stěhovali do Prostějova, na matku přišla těž-

há chvíle, musel riskat kde a dostali syna Vladimíra dne 2. března 1896. Studoval v Prostějově a v Praze. Studijní cesty konal nejprve do Itálie a do Jugoslávie, neboť miloval slunce. Svě práce, t. j. oleje, lepty, dřevoryty, rytiny, kresby křídou, tuškov a j. vystavoval v Evropě: v pámoří a riskal významnými a ceny. V poslední době vyrobil svůjmi dřevoryty román myn. presid. A. Zápotockého „Rozbřešci“.

Při udílování státních cen ke 9. květnu byl vyřazen i náš rodák a občan Vojtěch Vrána, který dostal cenu druhého stupně a čestný titul „Laureát státní ceny Klementa Gottwalda“ za konstrukci čsl. obilního kombajnu ŽM 330. Slavnostní udělení cen provedl prezident rep. Antonín Zápotocký ve Valdštejnském paláci v Praze za přítomnosti všech významných. Vojtěch Vrána je uznávaným odborníkem a konstruktérem v Agrostroji v Prostějově, ale přitom je skromný a šlovec. S významným absolvoval reálku v Prostějově, ale studium na technice v Brně přerušila okupace.

Podrobnosti o jeho práci jsou v archivní části 1956/11

Dne 29.3. byl zvolen předsedou Alois Spráček místo dosavadního Jasmína Doležela, který jako náměstek ved. odboru rady ONV přisedlí do Kojitína

V období 1954 až 1956 byly provedeny tyto mátkladní veřejné práce: Mátkladem 17.000 Kčs provedeny byly 3 veřejné studny; dále byla provedena kanalizace na Aleji a ve 2 přílehlých uličkách mátkladem asi 52.000 Kčs, při níž občané a 5080 brigádnických hodinách provedli výkopy a práce každý před svým domem, takže hodnota díla je celkem 115.000 Kčs. K novým objektům JZD a k novým obytným domkům byla rozšířena elektrická síť a

Vyznamenání
našeho občana
arch. č. 1956/10 a)
b)

MNV

a) změna

b) činnost -
veřejné práce

a veřejné osvětlení nákladem 44.000 Kčs. Požární sklad byl rozšířen a poschodí a dostal novou taškovou střechu - vše nákladem asi 45.000 Kčs a brig. bylo odpracováno 1980 hodin. Po nedostatek materiálů postupovala práce formálů a tajemníka MNV jej stáhnul s velkým protizemím. Rozleňky byly dokončeny i s opravami v r. 1955 nákladem 20.000 Kčs.

Rozšíření hřbitova: Poněvadž osavadní hřbitov je přeplněn, měl být ^{zřízen} nový hřbitov - ovšem v hygienických důvodech v předepsané vzdálenosti od obce. Nadřízené úřady byly pro dlouhých jednáních frustrovaly na změně rozšíření hřbitova, poněvadž se to byla parcela již dříve ríšána. V letošním roce byly jen vykopány základky pro novou zeď a vyloženy kamenem.

Oprava silnice: Silnice od rozcestí u praviců přes obec na Běskách nebyla mnoho let opravována a na deštivého počasí byla velkou kaluží s hrázením bláta na okrajích. Letos ^{před zimou} se konečně dočkala svého a byla vysoko navazena a kováčována nákladem asi 275.000 Kčs. Techn. posyp byl však spíše hlinitý než pískový a to se velmi příjemně projevilo na suchu a větru.

O pracích na rozšíření sokolovny bude až v říjnu zpr. 1957.

Finanční politice

Finanční úholy obce byly vždy velké, ale MNV se snažil je ovládnout. Úhrada byla ^{však} úřady povolována podle toho, jak byly placeny daně. A zemědělci mohli platit daně většínou až v 2. pololetí, čímž se práce ztěžovaly.

Prodeje

V letošním roce postoupil MNV cukrovarské ekonomii (= místnímu statku) do vlastnictví celý jihozápadní roh zámku (př. č. 40) se sýpkou v prosodí (tí statek už desítky let užíval) a s míst-

nostmi v příměsí. S tím byla odprodána i k. p. v. „salla kerena“, slohově velmi cenná a pěkná část rámtku s šindelovou stěhou. Zmíněný rost velmi chátral, xdi se sesyřávaly, neboť brüclivová stěcha byla v nemožném stavu, a náivatel sypky státek ji nemohl opravit, nejša majitelem. Obec jak na to peníze neměla.

Z poskytnutých důvodů prodala obec ká omeči č. 214 dosavadnímu nájemci Františku Čmélovi ka 19.000 Kčs.

Obtížné bylo řešení lykoví otázky, neboť lybi bylo málo a uchraců dosti - na p. v. mladí manáče, ale MNV se podařilo naj-
pohlednější řadatele jakž takž uspokojit. Komise stavební a lyková měly n. koly nepopulární, členové se v. a rozhodnutí dostávali ugnadáno, přičetali se sešázet, a tak řešení nevdečných n. koly padalo jím na kradu MNV.

MNV spolu s KŠČ a s výborem NF věnoval hodně velké úsilí
růhávání dalších členů do JID, dále řádnému plnění keměd. dodá-
vek, a ugnování předepsaných stavů dobytka a placení daně re-
městelské, domovní a máx. pojistění. V předešlých letech rúšťávali
kemědělci dlužní knačné částky, ale v letošním roce následkem
nových úprav oserního plánu a dodávek se hospodářská situace re-
městelen a něco zlepšila, takže se ugnovali s placením máx. po-
jistění a ve většině případů i s placením daní. - Členům MNV
reměstelen se ~~vše~~ ugnýkalo, že špatně chápu lázku socialisa-
ce vesnice a nestarěji se ka ni.

MNV měl n. koly hodně, ale snažil se je splnit co nej-
lépe a včas. Při provádění veřejných prací ho umožnili také

administr. a správni
n. koly:
a) lyková otázka

b) mábor do JID
arch. č. 1956/12
" " " 13
c) placení daní

Brigády občanů

si občiané, ktorí jako dobrovoľní brigádnicí prišli do vol-
 mych prírodných rúce to dílu. Pri stavbe požárního skladu byli
 arch. č. 1956/14 a) funkcionári všim p.p.: 72 letý kovár Josef Pišťák, 83 letý Čeněk Matou-
 šek, invalida a člen JZD Josef Antoníček, dále tajemník MNV a čle-
 noví rady Alois Klara, Alois Matoušek, Josef Ladák. a ještě některá
~~členové a členové školy mládeže KŠL. K požárnímu se ještě velmi příli-
 šně účastnili brigádn. Chytil, Ludvík Pospíšil, Frant. Gregar,~~
 Jos. Daněk, Jan Antoníček, Jan Čechmánek, Jan Páhal, Martin Slovák,
 Jimení. Škrabal a Rad. Lipovský a všem i některá ženy.

ČSM /14 b) Členům ČSM se sice vytyčovalo, že se velmi málo účastnili
 práce na veřejných stavbách, ale tato o říční odpracovali spolu
 s jinými 1900 hodin a jeť po druhé také řídili okresní fotbalní
 slajky.

Několky: Dne 4. května o 2. hod. v noci vstala se spícími dělníky,
 a) oheň /14 c) kteří přišli do naší obce provádět nějaké odborné práce a byli bri-
 gádníky, užitými v řízení staré budovy, národní školy,
 prošívání pokrovy od rozpojitel elektr. varičů. Zároveň do-
 na pomoci stáři VB Jaroslava Matouška bylo náramně rozší-
 ření ohně, případně radušení spících.

b) udupán Dne 26.6. do rána udupal odvázaný byk ve stáji mlá-
 ku smeti ního statku nočního hlídače Ludvíka Gregara. Tento byl 6 roků
 star a byl příslušníkem čl. krasničnického oddělení na 1. svět. války
 a sice ruským legionářem. Pohřeb mu vypravila správa statku. Za-
 jímavou skutečností je, že 24.6. přibila svého muče též mladší w-
 stava p. Gregarové.

c) pád školy /14 d) Dne 18. června ráno v katače naprosto přehledu náhyní

Milada Komárková, jedoucí s kamarádkami z Dolní Lhoty do vyšší
 školy, lehla se motocyklu, který přijížděl od Stradčan a náhle
 se jí objevil, chtěla vyhnout, ale spadla. Musela být převezena do
 nemocnice, neboť utrpěla zlomeninu mozku.

Dne 13. prosince skoro ráno na silnici k Prostějovu na-
 jel v kurtě mlce i lnoč motocyklista František Mimařka na
 selský provoz. Pro určitý ranění v hlavě zemřel v okamžiku po
 přívazu do nemocnice. Slov H. P., kterou měl do práce, aby ne-
 směřovala, byl dosti obušo vřavý, ale marně se jí udravila.

Ami ke přeháňmu vzhledu, ami ke zdravotí nepřispívá, jest-
 liže v našem jazyce, voláči v bočním toku jeho se často obje-
 mují protozené vyčarové honce, rozbité nádobí, plechové rouhy a
 dokonce i prošlá zvířata. Místní rozhlas marně proti tomu
 volá.

V posledních letech se na scéně a při politických ho-
 voroch začalo užívat různých nemožných slov, jako jsou: maná-
 šel, něco si rozřítat a vyřítat a j. a také se zvyklé uží-
 vá říci slova tam, kde máme přímé české výrazy. Ptejme
 krásy a správnosti našeho jazyka!

Konec r. 1956 byl jako ve znamení události v Maďarsku - Události
 ten, kde byl proveden pokus změnit lidově demokratické řízení. Mno-
 ho životů tam padlo, mnoho domů, továren a j. objektů bylo roz-
 stříleno nebo vyhořelo. Na pomoc postiženým byl zřízen „fond so-
 lidaritě“, na který naši pracovníci přispěli podle možnosti pe-
 němi, potravinami a šatstvem.

d) směr moto-
 cyklisty
 (14 D)

Vzhled obe

Naše mluva
 arch. č. 1956/15

arch. č. N 48